

HRVATSKA RIEČ

Predplatna cijena: na godinu K 12. — Za pò godine K 6. — Za Šibenik na godinu donasnjem u kuću K 12. — Za Inozemstvo na godinu K 12 suviše poštarski trošak. — Pojedini broj 10 para. — Plativo i utuživo u Šibeniku.

Izlazi sriedom i subotom

Uredništvo, uprava i Tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. — Oglasi tiskaju se po 16 para peti redak ili po pogodbi, te se primaju samo oni, koji se unaprijed plate. — Priobćena pisma i zahvale tiskaju se po 20 para po peti redak. — Nefrankirana pisma ne primaju se. — Rukopisi ne vraćaju

Zabranjen dogon našeg blaga u Bosnu na pašu.

Obznana, da je radi slinavke zabranjen dogon dalmatinskog blaga na pogranična bosanska izpasišta, oštinula je kao grom naše i onako siromašno zagorsko pučanstvo. Pošto u Dalmaciji u mnogim krajevima ne ima slinavke, dočim u ostalim ova bolest nije nego sporadična i pošto se pak ne radi o pošasti pogibeljne naravi, — ta zabrana ne može se drugčije smatrati, već atentatom na starijavna prava Dalmatince na ljetnu pašu blaga na bosanskoj granici. Pod izlikom slinavke hoće da se sasvim ukine ono, što se davno namjeravalo ukinuti, hoće da se zadade smrtni udarac našem tečaju!

Ne ćemo ovdje iznieti povjest ovog za dobar dio našeg naroda životnog pitanja. Pravo ljetne paše na bosanskim pograničnim izpasištima vršili su stanovnici raznih dalmatinskih občina od viekova i viekova, u podpunom sporazumu, miru i skladu: sa bosanskom braćom. To im je pravo priznavala vadska turka vlada; to je pravo priznala i bosanska vlada posle okupacije. To je mirno stanje stvar trajalo nekoliko godina iza okupacije, dok se nije počelo suživati naša prava, a najposlije pak ih se niekalo.

Da svak uzmogne shvatiti obseg i veliku važnost prava paše naših občinara na bosanskim pašnjacima, dosta je naomenuti, da su naši čobani još do kakvih 14 godina natrag gonili na bosansku pašu preko 200.000 glava sitnog blaga. Broj se je kašnje ograničivao sve to više, dok se je lani moglo odagnati iz Dalmacije oko 60.000 glava i to samo iznimno, jer je bosanska vlada, poduprta od zajedničkog ministarstva financija, odredila takovih daljnjih ograničenja, koja su značila naprosto ukinuće našeg prava. Vriednost tog dosle kroz viekove priznatog i izvršivanog prava predstavlja za našu zemlju jednu glavnicu od kakvih 30 milijuna kruna.

Pučanstvo, koje je dosad to pravo uživalo, naravno stvar, da je prama faktičnom posjedu tog prava udesilo svoje gospodarstvo. Po sriedi je pitanje obstanta hiljada i hiljada našeg naroda. Cijela je zemlja pak očutila posledice neprestanog ograničenja i suživanja tog prava. Kod nas se malo tko bavi proučavanjem nekih pojava, pa im malo tko shvaća uzrok. Činjenica je, da naša Zagora sve to više nazaduje, osiromašuje i propada, da težak na rodjenoj grudi ne može da živi i da traži lieka u izseljivanju. Činjenica je, da je kod nas u Dalmaciji zavladala nestašica kruha, velika skupoca osobito mesa, skupoca daleko veća nego u

drugim zemljama. Ipak je Dalmacija agrarna zemlja; njezine gospodarstvene prilike ne bi morale biti uobće gore nego li su one drugih balkanskih zemalja, jer mi uživamo suviše i blagodati našeg mora. Mi naprotiv vidimo, da su mnogo gore. Uzrok je: propadanje našeg marvogojstva.

Shvaćalo se je dosad, i neki na žalost i sad shvaćaju pitanje prava paše na bosanskoj granici kao neko više ili manje lokalno pitanje, koje da zanima samo neke pojedine občine a ne cijelu zemlju. Takovo je shvaćanje stvari urodilo nemilim posledicama. Zanimane občine, a ima njih nekoliko, borile su se same kako su najbolje znale i mogle za ta svoja prava. Ali najviši faktori u zemlji, kao što je pokrajinska vlada a pogotovo zemaljski odbor nisu pokazali za ovo pitanje nikakovu pažnju. Osobito zemaljski odbor nije u ovom pitanju poduzeo nika kakav ozbiljan korak.

Ipak, kako rečeno, radi se o stvari, koja zasieca u bitne interese cijele zemlje, o stvari, čije konačno rješenje može da znači život ili smrt za hiljade i hiljade našeg zagorskog pučanstva. Usled obćenite skupocje i većeg siromaštva jednog dobrog dijela naroda strada cijela zemlja. I zadnji dopis pučanstva, po kojemu bi prirast stanovništva Dalmacije kroz zadnje desegodište iznosio samo nešto oko 2 posto, pruža nam žalostnu sliku propadanja naše zemlje. To ekonomično propadanje vidimo, svi ga osjećamo, svi se tužimo. Nekim koji naše prilike nepoznaju, izgledaju čudnovate naše tužbe u doba, kad vlada, zavedenjem raznih ustanova i podhvata, tobože radi oko ekonomskog podignuća zemlje. Nu kako se može da jedna zemlja podigne, kad se u prvom redu ne zaprieči krmjenje i otklanjanje jednog od najvažnijih naših prava, što predstavlja milijune vriednosti za naš narod, koji ustavnim ograničivanjem a ovo sad skoro ukinućem tog prava biva upućen baš na prosjački štap?

Zanimani občinari dolaze plaćuč do obćinskih ureda iza kako su dočuli za zabranu dogona blaga u Bosnu. Tu opisuju svoju veliku biedu i posledice zabrane. „Kod kuće, vele, ne ima piće, žega uništava s druge strane blago; blago pak, naučno hodit na pašu u Bosnu, gdje je hladnije, crkava ostajuć kod kuće...“ biedan tečaj upitan, da što bi prigorio da može pognati blago u Bosnu, odgovara: „Što bi prigorio? prigorio bih samoga sebe!“ Ovo najbolje označuje očajno stanje našeg zagorskog pučanstva radi zabrane paše u Bosni.

Ova je zabrana uprav udarila kao grom iz vedra neba. Izgledalo je, da bosanska vlada neće kroz ovu godinu sužiti ni spriečiti dogon našeg blaga u Bosnu. Lani pred Božić bila je

obećala pravdom rješenje ovog pitanja našim ljudim, koji su složno i uporno kod centralne vlasti tražili, da se starodavno naše pravo poštuje i zaštiti. Sad slinavka služi kao izlika za zabranu, kao da se ne bi moglo naše blago držati odijeljeno od bosanskog sve i kad bi ostajala ta bolest, sve i kad bi bila pogibeljna! Ima predlaga, gdje se slinavka nije ni pojavila, pa uza sve to izdaje se obća zabrana za svu Dalmaciju!

Mimo ostale občine, skoro najjače težinu ovog udara osjeća sinjska občina. Kako iz dopisa sinjskih na drugom mjestu vidimo, ovo se pitanje, toli jedno po našeg težaka, izrabluje i u stranačke svrhe. A to se usuduju činiti oni, koji su svojim dugogodišnjim nemanom, dok na vlasti bili, produgočili, da se do ovog došlo.

Svi čimbenici u zemlji treba da složno i energično ustanu na obranu naših prava i da izvoste opoziv zabrane. U prvom redu treba da se makne zemaljski odbor, gdje su gospoda namještena za to, da štite interese zemlje. Srtačota je što se on bavi jedino mizernim stranačkim poslima i da sve što je od vitalne važnosti za zemlju sasvim zapuštava. Dalmatinska vlada izgleda, da je ovo pitanje sasvim batalila. Neposredno zanimane občine naprotiv učinile su svoju, provjedivale su i uložile su utoke proti naumljenom daljnom ograničenju prava paše. Još rješenja ni odgovora nisu dobile. Odbor občina, koji se je na poziv namjestaštva pred godinu konstituirao, da mu bude pri ruci u borbi za očuvanje tog prava, nije dobio od strane sabora sredstva, da se uzmogne uspješno boriti uz nehajstvo najviših čimbenika u zemlji i s toga je lani predao ovo pitanje u ruke zemaljskog odbora. Ovaj pak izgleda, da se ni tada nije makao; barem javnosti nije poznato ništa o kakovoj njegovoj odlučnoj akciji.

Nadajmo se, da će ovo nekoliko redaka skloniti i njega i vladu i sve one javne čimbenike, što su dosle stajali u ovom pitanju prekrštenih ruku, da žilavo, uztrajno porade, da pravo paše na bosanskoj granici ostane narodu zaštićeno i sačuvano.

ŠIBENIK, 26 travnja.

Gluposti „Pokretovog“ dopisnika iz Splita. U subotnjem „Pokretu“ nekakav „vr“ iz Splita pokušao je, sva je prilika za prvi puta, svoje novinarske sposobnosti. Taj „vr“ htio je napisati nekakav informativan dopis „Pred parlamentarne izbore u Dalmaciji“. Mi smo imali toliko strpljivosti te smo onaj dopis pročitali. I nismo se pokajali, jer, ako ništa drugo, a ono smo se od srca nasmijali mnogim

ondje nanizanim glupostima i bezsmislama, a s druge strane smo se još jednom uvjericili, koliko li se gospoda oko „Pokretu“ razumiju u odnošaje političke u Dalmaciji.

Odmah na početku dopisa nailazimo na ovu stavku, koja kulminira svojom bistrinom: „Sporazum, koga (sic!) je „hrvatska stranka“ sklopile tamo (?) za izborni kotar Split, možda će se podpuniti“ time, da će se ograničiti i na cijelu Dalmaciju“. Tko razumije, njemu dvie. Shvaćate li vi to, da će se nešto podpuniti, tim što će se ograničiti? A to ograničenje upodunjuje lokalni, djelomični jedan sporazum protežući se na... cijelu Dalmaciju!

No i najelementarnija upućenost „Pokretovog“ dopisnika a i samog „Pokreta“ dostojno se izljuje u ovim redcima: „U šibenskom (kotaru); kandidira klerikalac dr. Krstelj, a sa strane udruženih naprednjaka i pristaša „hrv. stranke“ prof. Ježina ili dr. Ilijadica (u „Pokretu“ pogrešno stoji pisano Ilijavica; ne znađe ni imena svojih ljudi). Dru. Dulibiću, *dosadašnjem načelniku*, prepusta se načelničko mjesto...“ Taj „vr“ i „Pokret“ s njim zajedno ne znađu ni tko je načelnikom jednog od glavnijih dalmatinskih gradova. Pobrkali su načelnika dr. Krstelja i zastupnika dra. Dulibića; ovakovo „novinarstvo“ je atentat na novinarstvo. Čak je nepristojno, da se u novine usuduju pisati takovi, koji su u politici podpunni ignoranti, a koji i ne znaju jezika niti su sposobni pisati.

No najveselij je „vr“ kada pri dnu veli: „Današnje pravaštvo u Dalmaciji nije nego skup penzioniranih političara...“ Taj je čovo za cijelo opet pobrkao pojmove, jer je pišući ovo mislio sigurno na: Iščeviče, Vukoviće, penzionirce na zemaljskom odboru, na Ježine i političke činovnike Tončića, Alaćevića i slične.

U zadarskom kotaru se g. „vr“ „veoma mieša...“ Istinu je tek sada taj „vr“ rekao. Mieša mu se... I — punctum.

Utvaraši biesne... Zadnja skupština u Živogošću odjeknula je cijelom pokrajinom. Poraz Utvaraša onamo, gdje su oni svoju skupštinu hljeli obdržati, pomutila im je razbor. „Crvena Hrvatska“ po svoj prilici najkrvavijim očima na sve gleda, jer na uvodnom mjestu, a u katedratičnom tonu piše pod naslovom „Krv je već protekla...“ Ta pobozna „Crv. Hrvatska“, koja u gnjusobama proti moralu konkurrira sa „Slobodom“ i „Pokretom“ zabrinjuje se radi morala naroda... Što je sve u onom članku nadrijlano, ne bi ni gladni Afrikanac probavio.

„Narodni List“ jednako piše, samo kraće. Jauču svi pod dojmom poraza u Drašćinam i Živogošću. Pak kad nису mogli na mezevu

TKO GUŠTARICE BIJE I NJEMU MAJKA MRIJE. 1)

Napisao Don Marko Vezjak.

— Jesi li, a, jesi? Drži čvrsto i ne izpuštaj!

— Jesam, sele, jesam; vidi je! Da znaš, kulička je; kolik poskok! A jesi li ti jamu izkopala? Jesi li bila na popovu djubru i našla, što sam ti divano?

— Jesam, braco, jesam. Evo ćeš vidjeti, kad sadješ...

Ima koji zeman, pa se Jadre namećivo oko naših kuća i svakoga časa čuješ, da zivka sad ovoga sad onoga. A nu ti ga danas, kaljav li je, pa izmamio iz devetoga kavapeja, lipo sa dnu sela i dovabio milokrvnu Smolkinu jedinicu, Milicu, što tekar o Miholju navršila osmu godinu i u devetu stupila. Rietki su njojzi ovuda obilažaji, vanda s majkom prodje na vodu. Danas se eto prijatili, i on nju ozgo dozivlje, sa postrance i izmedju krugova, a ona mu se ozdo ozivlje, sa Josine uzobadjene njive, podnu Jurkine kozarice, a na ogled, da mogu sve s burne strane niz pendjer okom zapasati.

1) Naš puk vjeruje, da će svakome, koji ubije guštariću i lastavicu, preminuti majka (Opazka pisca).

Nije mi drag Jadre, pa nije, ni da mi ga pronesu kraj kuće u tikvi rasodnjači za sjeme, a kamo li da oko nje obigraje, jer da i nije sve pećina, što zjaje, jest Jadre neotesanče, ugrusuz i po selu zanovetalo. Jedvo se pripoeo trinajstoj godini za vratne žile, a sela se batom meće i dodijao je i staru i mladu. Sve ti eto i nosi kući; a ostavi mi i ne diraj grimove babe Jokače i da ga cigli jedan iz oblaka grune, što mu ih ona na glavu nateže, jer ne svanjiva taj dan, ni vedar ni oblačan, da joj on ne razplaši kokoši, kad će na gnjezdo, da snu — ni lopta ga ne ostade majci za zalovanje, da na nj suzum kane.

A i jesu muški nabiti i s malim, u pravi nišan upereni Jokačini grimovi, jer je njojzi u njezinim nosilicama sva ljetina — i gospojško guvno i jesenji badnji. Da bi mišta, iz jaja će izbiti oku soli, sjemet“ konca, jer ne možeš od runjave starežine, Mišketeine, ko od živa mesa, gastu odbiti i iztrgnuti za kućne potkušice; sinjave mu one dvie dlake pod nosom čadjom potrusi, a novaca mu ne spominji i ne pitaj. A odkuda ćeš onda, vanda sebe prodaš, kad je prazna ruka tvrđa od kamea? I stoga to baka, najprije u Jadru, pa u kokoši više djavola sagne, nego je lani njemu kose, a na njima perušine, dok ih pri-

miri, iznovice sjati i po koji šest k gnjezdu privarka, a da nije ovoga skalaguza, niti bi starica hudobnoga djavla sazvala, ni svoju, pod starost, dušu gubila i svoga dobroga Boga vriedjala.

— I ovaj je jutros Jadre i ovaj je sinoć — svakoga to trenu komšilukom proljeću glasovi i talože se tužakanja, a juče, u popasna doba i prevršilo, jer se nakastio smesti svoju rodjenu strinu Božicu. Rodjena mu je, bome, strina, da ne može bliže; eno Jurina žena.

Keti on, balaša, prisluškuje i očima preko zida izvirivka, hoće li se to više strina opremiti i preko praga koraciti. U koje ona pod kuće, da težatcima pošta boba, a on ti, na, pa k njezinu Mrkušu. — Uzuri magarčina, spreže i sobom se, uz murvu na oboru privezan, smišlja, teško li je to staru i tovaru, a drugačije je to bivalo u one zemane, dok se životom snaga nagonila, a udarci se i bubci uz kosti ne sljubljivali, ni štapi kožu kljavali. Ošljiji on ušima i očuti, da je nešto uza nj stalo, ja palo. Jadre je i u ruci mu puna kapa bara, a mjesto je njemu pod zube, on ti kapom nad obadva njegova uha i, ko u koš, sasu unutra.

Očuti živo i zdjisi jedno, ko da ga ražeženim ožegom po голу mesu tareš i pariš; skliša, u propanj djipta, klima i glavom od-

mahiva i lomata, ko da mu je dušmanska, pa ne mari za nju. Prednjim se sa papima iz svih naracima, što može i ne može, napire i izmučen o murevlju hrupinu zadire, pa bi je, da je nejajača — ne ćeš fatiti — iz živca izgulio, izvalio i oborio. Okaljen Mrkuš razpodlanio nozdre, odpuhiva na nje i odrzva, zube je izkeljio i izcirio, vratom opružio i oduljio, rep ukovrcio i uzgo ukoečen izočulio, a od muke s glave reve, a sa trlice prirerava.

Mrkušu je do velikih muka; mučila mu kroz dlaku pot progone, a smiriti se, niti se može, niti se to dađe, već će — ne daž Bože, da pogodimo! — sama sebe nevjestian šundrati, dok mu se ular ne zaplete medju noge — i što sobom vrca, u te se i opružio pod murvu ko gnjio dub; valja se i prevajiva i pri toj vrljavini sve to žeče sama sebe zaplice i sambiraje, pa se najstrag na oboru leden izprepio. Zaglavio je Mrkuš! — ajmeknut ćeš — vanda ga sudiš po šupljim bocima, a ti ti ga cigli i hvale, da je duhat; još eto da na nje odušiva.

Kad strina Božica stupa s punom pregačom boba u obor, a to joj ožeže očini vid opružen Mrkuš i izčika posljednu svoju uru,

pobjednicima ostati, onda su u druge diple okrenuli: kako se razbijanjem skupština podjara strasti, kako to nije dokaz ustavne svjesti i političke zrelosti, itd. A mi se ipak spominjemo, da su iste novine sasna drugačije pisale o pokretaškim razbijanjima u Banovini, koji su do zubi oboružani išli na protivničke skupštine i ometali ih. U ostalom nisu pravaši u Živogošču silom ometali utvarašku skupštinu nego svojom većinom. Jer pošto je na skupštini bila ogromna većina pravaša, to su Utvaraši, da pokriju tu svoju sramotu i blamažu, udarili u psovke, pogrdje i tvorne napadaje.

Svakako po njihovom pisanju vidi se, kako im je nakon onih dvaju poraza azko pri sreću.

Jedna pedeset-godišnjica. Dr. M. Perković u „Narodnom Listu“ iznosi, kako se sad navršuje pedesetgodišnjica obstanaka „Matice Dalmatinske“, mnogih čitaonica u Dalmaciji i — „Narodnog Lista“. Tom prigodom zagovara jubilarni broj glasila za interese, a u njemu da se izpiše i razvitak politike u Dalmaciji. Mi s naše strane predlažemo, da „Narodni List“ tom prigodom iznese sve svoje političke maske, koje je tekom pedeset godina na lice stavljao, skidao i zamjenjivao. Ta maskarada bi brojila više krašulja nego godina jubileja.

Imotacije. „Sloboda“, pod dojmom gnusanja javnog mišljenja radi političke šarovitosti njezinih gospodara, osjetila se ponukom u zadnjem broju, da na dva cila stupac izpiše nekakav pranje, kojim hoće da prevari javnost glede pravih razloga i pobuda, koje su ju bacile u naručaj c. k. Utvaraša, polivajući sve ono, što je u njime prije pisala. Medutim cila ona pisanja nije nego prosta izmotacija. „Sloboda“, radi nekih proručanih obzira u oči izbora, markira neku svoju neovisnost prama Utvari, ali njezini čini dokazuju, da se je ona poklonila pred diktatom Utvaraša. Samo lični interes i špekulacija bili su razlozi utvaraškodemokratskom zagrljaju, a sve ostalo je izmišljotina. Ono pak što se o stranci prava piše, neozbiljna, je djetinjarija koja ne zaslužuje osvrtu.

Šibenik je — narite „N. Jedinstvo“ — grad pravaški, iz te kule nije nedaća za nedaćom utvarašku stranku, a izabrani sinovi utvare rodili se pod zlim udesom, tako, da uvidjaju, te je svaka borba protiv pravašima u Šibeniku nemoguća. To da su oni izjavili na sjednici u Zadru i Spljetu. To je splitskom „Jedinstvu“ teško, pa moli, kumi, potiče „svoje“ na okup, „cileu“ Dalmaciju zove „na operaciju“ Šibenika, jer da je Šibenik ognjište svega, što se proti utvarašima i njihovom nesretnom i kukavnom političkom djelovanju poduzimlje.

Ta bi „operacija“ Šibenika bila potrebna, jer inače zlo i naopako utvari, a možda bi ju izvesti „kao kandidat koji odlični prvak „hrvatske stranke“ iz današnjega juk kluba i to što je moguće odličniji i uplviniji, baš da se tim posvjedoči, da je šibensko ujedno i dalmatinsko pitanje.“

Okavko kpletalo, a pronose se glasovi, da bi taj odlični i uplvin i imao biti Ivčević ili Biankini.

Pa dobro: da vidimo tu operaciju, da vidimo te odlične i uplvinne nu djelu, a pristajemo na onu, da je šibensko ujedno i dalmatinsko pitanje. I već uživamo, gledajući Ivčevića ili

A što ima, da je iz ograde na njemu prijala i evo se doubrozo oprema, da odagne u polje puru težakima!

U svojoj težkoj žalosti i nesvjestici, što su ju sklopile, niti zna, što hoće, ni s koga bi kraja, već u neznanju izpusti iz ruku obe roguše na pregači, a bob se, koja mahunja amo, koja opet tamo — proširka i po oboru odveza, ona se oko sebe opipava zbogom oštra i traži o terkiiji zauzlanu britvu. Dok je napipa i rastvoru — zardjala rga — i Krku bi prezagio, a istom se sade sjeti — aj k Muhamedu i stara pamet! da ne čes sama ništa. Otrapolom na rukavu gubicu, pa će ovoga prije zvati i onoga, a naprije sina Jašana. A kud ćeš s Jašanom, jedna ne bila, kad on još i sada kralja služi! Ne pomaže zivkati ni komšijina Josana Žužina, kad je prošaste nedjelje prošio pop s oltara njegov „izhodnji dan smrti“, da je taman prošla godina, odkada je on pošao Bogu na razlog, kad ne će zvanj, ni živi ni mrtvi, hoće to nezvana noj jetvra Manda, zakonita Jadrina majka, i pritrča.

Huknu huda Božica: „ajme meni, moja mila majka!“ — „i meni i čale i majko!“ huknuo jetvra joj Manda, pa obe zapovrnule rimati i kmezati, što će ovo biti. Nu kad suze kvase, a oe razuzlavaju, svom se one snagom odaprlje, pa steži i nateži; guni s ovoga kraja, a s onoga tamo stiskaj, oduzlaj amo, da se

Blankinia, gdje govoreli svoj kandidacioni govor u Šibeniku. Samo napred!

Sa utvaraškog sastanka.

Zadar, 24 travnja.

Kako je znano, jučer se u našem gradu sastaje članovi Utvare, da viečaju o položaju i da odluče o izborima te da proglašaju kandidature za parlament. Na licima učesnika bilo je vidjeti, kako svaki i dojedan iz svog kotara donosi samo breme briga i bojazni. Veselih glasova, već po samom izrazu tužnih njihovih lica i obješenih nosova sudeći, nije ni odkale bilo. U tom uvjerenju podkriepio me je i razgovor sa jednim učesnikom sastanka, koji, osim što mi je dao neke informacije, volio je biti iskren glede razpoloženja, koje u Utvari vlada. Po riječima dotičnika mogao sam razumjeti da je onaj sastanak bio skup bankrotiranih političara, koji su se sastali, da jedni druge — tješe. Dizorijentacija i podpuna malaksalost bile su glavni utisak, koji je onaj sastanak podavao. Iz svih krajeva, iz svih kotara donesene su same zabrinjujuće vesti. Viečanje o kandidaturama pretvorilo se je u jermijade, gdje se jedni drugima tužakali i krivnju na druge bacali, radi obćenito ugroženog položaja. Razpoloženje je bilo takovo, da se nisu usudili ni zaključiti kandidature nego prihvatili nekakav srednji put. Vidieše, naime, da je njima kao Utvari samoj ozvonilo te mješte proglašenja kandidatura izabraše neki odbor od osam lica, koji ima zadaću, da stupi u pregovore i dogovore sa demokratima i Srbima, a onda da novu skupštinu, koja će se držati dne 8 svibnja u Splitu, izvesti o uspjehu svog rada, na temelju čega će se kandidature proglašiti. Utvara dakle nije niti toliko jaka, da sama o sebi nešto odlučuje, nego ovisi o mišljenju i volji drugih.

Između ostalog konstatiralo se je, da su neki kotari najozbiljnije ugroženi, a u prvom redu Vukovićevec, koji sam zdjavaj na uspjehom. Najteži udarac je Utvarašima zadan od vlade, koja je izjavila, da pere ruke Vlada ne će da se angažuje i kompromitira za propale klike. U tomu Utvara vidi dokaz svom padu, jer nije dosad bila naučna boriti se bez neograničene podpore vlasti.

Temelji se dakle klimaju. Još zadnji udarac i ovaj kip sa podnoženjem od gnjile, morali će pasti.

Političke vesti.

Gradski izbori u Ljubljani. U Ljubljani su izvršeni gradski izbori. „Slov. pučka stranka“ dobila je 14 viećnika, za čim je i išla, liberalci 23, Niemci 7, a socijaliste 1. Ulazom „Slov. pučke stranke“ u gradsko zastupstvo zadan je težak udarac liberalcima.

Putovanje kralja Petra. Pisanje nekih magjarskih novina o posjeti kralja Petra u Budimpeštu ozlovoljilo je srbske političke krugove. Vladina „Samouprava“ priobčila je komunique, u kom se žali na neprijateljsko pisanje nekih budimpeštanskih listova.

Ustaše osvojili Fez. Stigla je brzoglav vijest, da je ustašama pošlo za rukom osvojiti Fez. Marokanska posada da je posve razbijena. Sultan se je sklonio u zgradu francuskoga poslaničtva,

zauzla i zamrsi eno tamo; potegni, povuci, dok najstrg jedvo jedvice Božičina tupa brivtvetina na četri to i pet mjesta proturipija inače od vode nabreko ular i Mrkušu odlanu. Uzimice se on i iza svih naramica odgurane sa zemlje i izvru se, kako će se lakše izpraviti i osoviti; klepave se uši uzmućale i u njima šuška, pa nenadice, ko na nogavice, dok se magarčina nauznadžice zavalila i povalila, šnu na nje bar.

— Svete mi Božice — prolama rukama Jadrina strina — ovo je njegova povisima! Ma da su za tri djavla krojila, ne bi ga gorega izmustrili, što je, Mande, tvoj Jadre. Ali čudjer — izpravi se dugnjača Božica i na Mandu se izpopriče — ovoga puta ni huš, ni huš, već ih on, ili ja, obama se ne će svićati! Neka ga se dočepam, ne će se on krstom krsiti! Neka me i u Istri — i ona je za krstenu čežad — ovako ču ga — i žestoko krsiti rukama izpred Mandinih očiju — razčešću ču ga, parali njega djavli, ko je ovo zrnje uši mome Mrkušu! . . . Vidi ti nakaze, da ja moram poradi smrada svoju dušu crniti, ocrnili se, dabogda mi za njim do jutro! Ne pomaže! Davao mi ne davao, mitio i ne mitio; sve isto, ko i puhati u prazan mjeh; već kad se prase zasiti i naždre, onda korito prevrne, te i on . . .

(Svršit će se).

Primirje u Meksiku. Vodja ustaša Madero i zastupnik vlade Navo utanačise petdnevno primirje, koje je odpočelo. Pregovori o miru su započeli. Veli se, da su vladini uvjeti za mir veoma liberalne naravi. Pitanje odstupaa predsjednika Porfiria Diaza nije do sada s nijedne strane potaknuto.

Naši dopisi.

Sinj, 23. travnja.

Posljednja trzavica narodnih gulikoža.

Tko ne pozna pravo svjetlo naših odnošaja, nego ih sudi po miruluhu ogavnoga cvieća „naprednih duša“, što no ga neprestano propisplju po splitskim libelima, misliti će, da se je pravaštvo u Sinju popelo na vrhunac najotrovnije pokvare.

I u samoj Cetini javno mnienie imalo bi najuzasnijiu sliku današnjega položaja, kad ljudi ne bi znali, s kakovim stvarovima imaju posla. Loše sluge gorih gospodarata stisnuli plaćeničke redove pod vodstvom zloglasnog kavallira Probislava, pa udri na sve, što pošteno misli i osjeća.

Denuncije su u punom jeku u najgdanjim formam: tuže stvorovi, koji su davno morali okapati u koparskom hladu, denuncije podpisuju pouzdanim kavazi iz dobe propalog pašovanja.

Tuže ljude, koji se visoko izdižu i poštenjem i značajem nad ožigosanim njihovim gospodarim; tuže ljude, koji su u našem društvu poznati za više građanskih vrlina.

Bacaju se blatom na današnjega načelnika, najizrastliju personifikaciju poštenja; malo im je što njegov samopriegor na najvišu kušnju stavili, kad su mu „dopust“ spriečili i tako ga prisilili, da u školi predaje za se i za drugoga, i da u obćini bez pomagača vrši težku službu.

Alarmirali sve vlasti, kao da su u današnjoj obć. upravi ljudi njihova soja i obraza. Neka u jednoga upaće prsfom, koji bi se ogrišio o svoju čast ili okoristio s tudjim dobrom; neka nadju i jednoga, koji se ne bi istakao, kad se radio o pregaranju i obćem dobru, pa im prosto divljačkim jurisem udarati na njihov dobar glas.

Sva sredstva poduzeli, kako bi poštenjake skućili, pa se na njihovim ruševinama popeli na izgubljene jaste, da na njima uživaju na račun maloga puka.

U to ime razgalamili, kako su u većini, kako će izbori pokazati, da je narod u nje zaljubljen . . .

Zaslijepljeni strašču u bolestnoj fantaziji svoj položaj gledaju u grdno povećanim slikama. Lažne vesti turaju na sve četiri strane, kako će se pravaški glasovi decimirati, pa i ništiti na kompetentnom mjestu.

Na osobiti su nišan uzeli nastavnike na franjevačkoj gimnaziji i raztrubili, da će im mjestno poglavarstvo oduzeti pravo u prvom izborištvu.

Na umirenje duhova u našim redovima, pošto se u ovo posljednje stalo donekle vjerovati i da se javnost po ovom slučaju uvjeri o neosnovanosti svih njihovih bulazenja, donosimo ovdje izprave sa strane samog Poglavarstva:

C. K. Kotarsko Poglavarstvo.

Sinj, 17 lipnja 1908.

Br. 6843.

Latinac fra Jakov,

Vezilić fra Metod.

Utuk u izbornom poslu.

Obćinskom Upraviteljstvu

u Sinju.

Riešavajući o utoku fra Jakova Latinca i fra Metoda Vezilića proti obćinskoj odluci 5 ožujka t. g. Br. 2007, kojom bi odbivena njihova pritužba da budu vršteni kao birači u obćin. izbornom imeniku La tiela bez obzira na porez; inače na svom mjestu prema iznosu lične dohodarine.

Ovo c. k. Kotarsko Poglavarstvo oslonom na propise § 1. br. 2. f. obć. izb. Pravilnika nalazi da uvaži Utuk u njegovom glavnom petitu te da uništenjem pobijene odluke kao neosnovane u zakonu, naredi obćinskom Upraviteljstvu da vršiti utjecatelje u Lo izbornom tielu medvo pripadnike.

Ova odluka koja će se priobćiti utjecateljima i koja je u smislu 4.e točke § 18 b. obć. izb. Pravilnika (u obliku zakona 7/8 1897 P. Z. L. Broj 16) konačno oslanja se na sledećim

razlozima:

U svrhu da obćinar bude upisan kao birač u Li tielu bez obzira na plaćanje poreza mora da dokaže:

1) Da pripada obćini, te o sim toga

2) da poseduje jedno svojstvo od onih naznačenih u § 1. br. 2. a. g.

Utjecatelji pošto su sinovi pripadnika obćini Sinjskoj stekli su isto pravo rođenjem

te pošto da danas nisu stekli drugu pripadnost pridržali su onu njihovih roditelja. Također dokazali su utočnici da su namješteni kao učitelji pri Sinjskoj privatnoj franjevačkoj Gimnaziji.

Pošto zakon (§ 1. br. 2. f.) ne zahtjeva drugo nego pripadnost i svojstvo učitelja učioniskih nastava koji u obćini postoje bez razlike dali su oni učitelji stalni i dali su učionske nastave javne ili privatne, bila napadnuta odluka u oćioj oprieci sa zakonom te se je morala uništiti.

C. K. Kotarski Poglavar pod. Callebich.

Br. 20972/11.

Fra Pajo Mišura i družina

podieljenje zavičajnog

utuka u Sinjskoj obćini.

Utuk proti odnosnoj obćinskoj odluci.

Povrača

Obćinskom Upraviteljstvu

iz izvješća 23 studenoga 1910

u Sinju

Br 2029/a izvjom, da ovo c. k. Kotarsko Poglavarstvo ne nalazi, da što odredi na temelju §§. 106 i 107 Obć. Pravilnika, pošto Obćinsko Vieće udieljenjem zavičajnog prava ravnatelju i profesorima ovdješnje franjevačke privatne niže Gimnazije, nije niti prekoračilo svoj djelokrug, niti povriedilo postojeće zakonske propise, već se je jednostavno poslužilo pravom, zajamčenim mu od zakona.

O čem neka to upraviteljstvo obaviesti utočnike.

C. K. Kotarsko Poglavarstvo pod. Callebich

Od Obćinskog Upraviteljstva Načelnik

Prisjednik

Iz grada i okolice.

Sjednica uprave i vieća.

U dogovoru sa članovima Poslovnog odbora, čast mi je sazvati za dan 27. ov. mjeseca sjednicu uprave, u Spljetu, u 8 sati u jutro.

Istoga dana i u istom mjestu nakon sjednice uprave držati će svoju sjednicu Vieće stranke.

Predmet i sjednici Uprave i sjednici Vieća: Izbori.

Zadar, 10. travnja 1911.

D. Ivo Prodan

predsjednik.

Dnevni red sjednice uprave i vieća stranke preveć je važan. S toga preporučamo svima, da listom na sjednicu dodju, jer će se na njoj presretivati pitanja, koja će trebati razjašnjenja i informacija sa svih strana.

Admiral Montecuccoli stigao je danas u naš grad na „Lacromi“. Nakon pola sata odputovao je dalje.

Englezka kraljica, kako doznajemo, stiće u subotu u naš grad na svom yachtu, pranače sa nekoliko ratnih brodova. Pregledati će prirodne ljepote u okolici, osobito slapove Krke.

K izborima za carevinsko vieće. 1. Do 21. travnja imali su biti zgovoljeni imenici birača i dostavljeni kotarskoj političkoj vlasti.

2. Kotarska politička vlast popravlja imenik birača najkasnije do 26. travnja, te povrača jedan primjerak popravljenog imenika predstavniku obćine.

3. Imenik birača popravljen od političke vlasti mora najkasnije na 27. travnja biti izložen u obć. uredu na svačije pregledanje, te se ujedno ovo izloženje oglašuje, određujući rok od 14 dana za prigovore, a taj rok teče od dana obavijenoj proglašenja. U isto doba izdaje se obznanu vrhu doba utanačena od političke vlasti, kroz koje će imenik birača biti izložen svaki dan u obć. uredu na pregledanje najmanje za 8 sati dnevno.

4. Najkasnije, uključivo do 10. svibnja teče utanačeni rok od 14 dana za ustmeno ili pisмено prikazanje prigovora proti imeniku birača kod obćinskog predstavnika.

5. Prigovori prikazani kod obćinskog predstavnika imadu od ovoga biti dostavljeni kroz tri dana, dakle najdalje do uključivo 13. svibnja kotarskoj političkoj vlasti.

6. Najkasnije do uključivo 20. svibnja kotarska politička vlast imade izdati odluke vrhu prigovora.

7. Najkasnije do 24. svibnja kotarska politička vlast imade dostaviti namještništvu utoke prikazane proti njezinim odlukama.

8. Namještništvne odluke biti će izdate najkasnije do 29. svibnja.

9. Najkasnije do 3. lipnja kotarska polit. vlast ima priličnu obć. predstavniku izpravke obavljene u imeniku birača e da ovi izpravci budu izvedeni također u primjerku imenika birača sahranjeni u obć. uredu.

10. Na 6. lipnja obć. predstavnik ima iznova dostaviti kod političkoj vlasti imenik birača, koji se kod njega nalazi, e da se konstatuje, da se obadva primjerka imenika birača među sobom slažu.

11. Najkasnije do 11. lipnja politička kot. vlast ima pripraviti izkaznice i glasovnice te iste uručiti biračima. U isto doba imaju se po mjestnom običaju javno pozvati birači da osobno pridignu, ali svakako najkasnije 24 sata prije dana izbora, na određenom mjestu izkaznice, ako iste nisu bile s kojeg mu drago razloga uručene do tog roka.

12. Na 13. lipnja obavlja se izbor.
Osjetljivi i nervozni kandidati. Ovo dana su neke novine doniele, kako Marku Calafatu, „Protekcionskindu erster Grad“ rastu zazubice za bečkim mandatom. Registrirajući tu viest, te su novine bile toliko nedelikatne, da su Marka Calafata nemilo operušale sa raznim komentima. „Bidan“ Marko — kada je čitao onu poparu — skakao je od muke kao da ga spopala konjska vrućica. Takli ga u najosjetljiviju stranu njegove duše. Uvjeravaju nas, da je djlpao, ko da ga ostanom bockaju i da se je preklinjao, kako sve ono, što je pisano, ne stoji.

Mi — iz obzira prama njegovoj osjetljivosti i radi mira duše njegove — preporučamo tim novinama, da izprave one viesti ili u protivnom slučaju da iznesu pravu istinu, a ne same bacanje. U protivnom slučaju Calafato bi i prije izbora mogao postati neubrojiv, pardon, neizbirljiv.

Propovjedi na Mali Uzkr. Na Mali Uzkr držao je propovjed i blagoslov u crkvi sv. Jakova kanouik don Grgo Tambača, a u Gospe vanka grada kañonik don Ivan Bjazić. Obje propovjedi u velike su se svjделе, e osobito se je iztakao kanouik Tambača, čija je propovjed bila upravo krasna.

Zaruke. Ovo dana zaručila se je milovidna gdjica. Irena Grubišić, vriedna i zauzetna članica diletantskog kluba „Sokola“ za g. Srećka Bogića, našeg vriednog pristašu. Naše srdačne čestitke!

Debut g. A. Matačića. Doznajemo, da će u subotu naš sugrađanin g. A. Matačić, sin obć. prisjednika g. Andre Matačića, debutirati u kazalištu u „Sonnambula“ u ulozi „conte Rodolfo“. G. Matačić već je davno u našem gradu poznat kao vrlo dobar baritonista te mu u debutu želimo najbolji uspjeh.

Iz anagrafičnih podataka od 31. prosinca 1910. U cijeloj obćini šibenskoj ima 4657 kuća, od kojih 4068 obitavljanih. Porodica ima 4868. Ukupni broj prisutnog stanovništva iznosi 29.579, od kojih 15.620 mužkih, a 13.959 ženskih. Katolika je svega 28.203, grčko katolika 11, grčko-iztočnjaka 1271. — Od ukupnog stanovništva govori hrvatski 27.272, drugi govore bud talijanski, bud njemački, bud slovenski. Iz obćine ih je ukupno odsutnih 654.

Požar u Skradinu. U noći od nedjelje na ponedjeljak pojavio se je u Skradinu požar u kući Josipa Tarle. Kroz kratko vrijeme požar je zahvatio takove dimenzije, da je prietio ozbiljnom pogibelju okolostojecim zgradam. Pogibelj je bila tolika, da su u Skradinu bili primorani brzojavno zatražiti pomoć kod šibanskih vatrogasaca. No kroz to je sveobćem nastojanju pošlo za rukom požar ograničiti, tako da su vatrogasci bili još na vrijeme obavješteni, da obustave svoj dolazak. Kuća je mal' da ne sva izgorila.

Saobraćaj izmedju grada i okolice. Od kada je društvo „Dalmatia“ postalo vlastnikom parobrodica u našoj okolici, prije „Negri i dr.“, saobraćaj je uprav postao nesnosnim. Tako n. pr. nijedan parobrodic ne prispjeje na vlak u jutro za Split ili Knin. Polazak iz Šibenika sledi na 11 sati i 15 časa uprav u najnezgodnije vrijeme. Više puta ako ima čovjek posla na sudu ili na kojoj vlasti, ne može ni da prispjeje. Na temelju današnjeg rasporeda, ako želimo iz Rogoznice

ili iz Tiesna poći u Žirije, moramo izgubiti 4 dana. Ne znamo čemu baš odrediti početak parobroda u nedjelju ili u četvrtak? Sve ove nezgodnosti, kažu nam, da neka gospoda opravdavaju deficitom na ovim prugama, no nek počekaju pak čemo ih poslužiti i glede toga. Za danas ovoliko.

Na znanje. Umoljeni donosimo do znanja članovima Kotarske gospodarske zadruge u Šibeniku, da će se sumpor, lgalica i gumeni trakovci početi razdavati članovima od dana 30 t. m. do 9 došastog svaki dan od 10—12 sata iz skladišta, koje se nalazi kod agencije g. Marka Stojića na obali.

Sa putovanja. Imali smo prigode na našem putovanju po kotaru opaziti, da se osobitim zanimanjem u zadnje vrijeme narod stao baviti uzgojem povrća, a poimeone cvjetačom, koja je veoma dobro ove godine uspjela, a navlastito kod težaka, koji su se držali naputaka strukovnjaka. Ne zaostaje ni uzgoj dinja, artičoka itd. Narod se bavi i uzgojem peradi pa i drugih životinja. Ovo je dokaz, da naši članci a i sjeme revnog put. uč. Anzulovića nije palo na neplodno tlo.

Pokrajinske viesti.

Izborne makinacije. Sinj, 24. travnja. — Nemože se opisati što sinjski pripripeni Tripalo čine u pogledu izbora: lažu težaku, izvrću činjenice, na vas glas se radujuć i veseleć što je bosanska paša zabranjena — vičuć i plakativno pišuć: dok je Tripalo i Varešana, ne će blago na bosansku pašu — dapače za ovim ne zaostaju ni neki obćinski činovnici vjerni pristaše ere Tripalove koji dovikuju težacima: eh, eno vam Ivanišević dobio pašu. A što je Tripalo u 37 godina učinio korisna u pogledu prava bosanske paše? Onoliko dobro koliko ga je učinio i za uređenje Cetine, kad je izjave davao, da se ne smije nikad Cetina uređiti jer da će on onda u bezicenje prodavati svoje sjeno. I još se ovakovi proglašuju dobrotvorim narodu, kojima je sve preinje nego narod.

Petar Kuničić. Spomen-knjižica. Napisao Vicko Dorbić. Primili smo ovu knjižicu, u kojoj je g. Dorbić sabrao sve podatke o Petru Kuničiću kao učitelju i piscu, prigodom njegove dvadesetpetogodišnjice službovanja. Knjižica se rado čita.

Bosanska paša. Sinj, 22 travnja. Nenađano, kad se narod spremao svoje blago izgoniti na bosanska lispasišta, stiže brzojavna viest sa Namjestništva, da je bosanska Vlada izgon blaga zabranila tobože zbog bolesti. Ovom viesti ostao je cetinski težak pometen, ko gromom ošinut, biedan neznanjuć kud će od svoga blaga kad nemili llišnjak zapali. Glavni njegov uzdatak jest blago, koje će morati svojim očima gledati gdje mu od gladi i pripeke likpaje — Obćina se je obratila i drugim obćinam, brzojavno pitajuć, što bi se imalo učiniti — Upravila molbu na Zemaljski Odbor, da se zauzme kod nadležnih vlasti; obratila se Namjestništvu, Ministarstvu i Vladi u Bosni. Ali ako se naša vlada i zemalj. odbor ne postaraju sve će biti uzaludno.

Ovim pitanjem imao bi se svom žurbom zauzeti i onaj odbor postavljen za zaštitu prava na bosanskim ispasištima, kao što i zastupnici sabora dalmatinskoga.

Fuzija „Jadranske banke“, i „Hrv. vjeresijske banke“. U prošlu subotu upravno viede „Jadranske banke“ u Trstu držalo je svoju sjednicu, na kojoj je zaključena fuzija sa „Hrv. vjer. bankom“, koja je prihvaćena na nedavnoj glavnoj skupštini iste. „Jadranska banka“ prezmija „Hrv. vjer. banku“ i povisnje dioničku glavnicu od 6 na 8 milijuna K. Imati će podružnice u Opatiji, Ljubljani, Zadru, Šibeniku, Spljetu, Dubrovniku.

Laži „Našeg Jedinstva“. Primamo: Stražko Stražnjčić u svom libelu napisao je, da je uprava države Presv. Odkupitelja, na svom sastanku od 18 tekućeg, zaključila zagovarati kandidaturu Vukovića u makarskom kotaru. Za to, da se je najviše zagrijavao o. Cikojević. Kao uvijek, tako i sad Stražko laže iz temelja. Ta Stražka je mogao informirati sam Vuković ob onom, što mu svi fratri poručili po svom starešini dne

14 ovog mj. Cikojević i drugi fratri ne misle, niti hoće mrčiti sebi obraza radi Vukovića, te će ovaj to još bolje kroz kratko osjetiti. Medjutim se Stražko poručuje, da ne barata s tudjim poštenjem, kako je naučan baratati sa svojim.

Hrvatska tiskara (Dr. Krstelj i dr.) Vlasnik, i izdavačelj i odgovorni urednik: Josip Drezga.

Hrvatske narodne poslovice

uredio V. J. Skarpa, ciena knjizi broširano K 5.—, a uvezano K 6.—, nabavlja se kod „HRVATSKE TISKARE“ u Šibeniku i u svim knjižarama.

Anstrijansko parobrodarsko društvo na dionice

„DALMATIA“

udržava od 16. jula 1910. sledieće glavne pruge:

- Trst—Metković A** (poštanska)
Polazak iz Trsta ponedjeljak u 5 sati posl. podne povratka svake subote u 6 sati prije podne.
- Trst—Metković B** (poštanska)
Polazak iz Trsta u četvrtak u 5 sati poslie podne; povratka svake sriede u 6 sati prije podne.
- Trst—Metković C** (poštanska)
Polazak iz Trsta u subotu u 5 sati poslie podne; povratka u četvrtak u 6 sati prije podne.
- Trst—Korčula** (poštanska)
Polazak iz Trsta u utorak u 5 sati poslie podne povratka u ponedjeljak u 6 sati prije podne.
- Trst—Šibenik** (poštanska izmedju Pule i Zadra)
Polazak iz Trsta svake subote u 6 sati prije podne; povratka u četvrtak u 8 sati 12:45 poslie podne.
- Trst—Metković D** (trgovačka)
Polazak iz Trsta svakenedjelje u 6 sati prije podne; povratka svake nedjelje u 6 sati prije podne.
- Trst—Vis** (trgovačka)
Iz Trsta u četvrtak na polnoć; povratka svake sriede u 8 sati prije podne. 27.VII.10

VELIKA ZLATARIJA

Gi. PLANČIĆ

Vis-STARIGRAD=Velaluka

POKUČSTVO
SOLIDNO I KRUSNE IZRADBE
MOŽE SE DOBITI IZ VEOMA
NIZAKE CIENE SAMO KOD DOBRO
POZNAVATE TVRDIJE
A. DELFIN - ŠIBENIK
FAPETARSKA I DRVOVJELSKA
ULICA - RADOVNICA -
(KUĆA UTEPI. GODINE 1839.)

Eugen Pettoello

Pribor satova, zlatarskih i optičkih predmeta i kineških srebrarija žlica, viljuška i noževa.

Zajamčena izradba sa 90 gramu čistog srebra. Pečata. Svake vrsti rezbarije u kojoj mu drago kovini.

Bogati ilustrovani oisnik. Tvorničke stalne cienne.

Šibenik, Glavna ulica, br. 128.

Izvauredna prigoda kupnje!

Podpisana tkonica ima na raspoloženje 80.000 komada razne tkanine za izvauredno snižene cienne, koje franko odlašije: kanafas laneni 120 cm široki K 125 za m. „pamućan 120“ „ „ 100 „ „ 105 „ „ „ 82 „ „ 94 „ „ „ 82 „ „ 86 „ „ „ 82 „ „ 75 „ „ „ 176 „ „ 145 „ „ „ 150 „ „ 165 „ „ „ 11 laneni „ „ 90 „ „ 150 „ „ „ 11 „ „ 90 „ „ 180 „ „ „ 1/2 „ „ 90 „ „ 115 „ „ „ 1/2 „ „ 90 „ „ 150 tučet

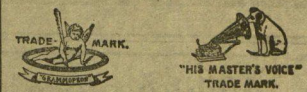
Tko narućiva u velikom dobiva 10% popusta.

Jaroslav Kocian

-- Tkaonica i odpravništvo --
Kronove u Met. (ćeska).

Najsavršeniji gramofoni i ploče

sa svakovrstnim komadima osobito hrvatskim providljeni znakom „Andjoo“

Dobivaju se u knjižari i papirnici: **IVAN GRIMANI** ŠIBENIK, GLAVNA ULICA. Šalje na zahtjev oisnik i popis komada badava.

Kako da se očuvamo od želudačne bolesti?

Sa želudačnom bolesti u današnje vrijeme jako mnogo ljudi boluje, a da se tome preduresitne preporućam u zgodno doba uporaba

Dra. Engel'schen Nectar

koji okrepljuje želudac i omogućuje dobru probavu, te čini svakoga podpuno zdravim. Tko dakle želi očuvati svoje zdravlje do najviše starosti, neka upotrebljava izvrsno i hvalredno sredstvo:

Dra. Engel'schen Nectar

Ovaj izvrsni Nectar pronadjen je od soka iz raznih bilina pa miešan sa dobrim vinom. Djeluje sa svojim sadržajem ne svežosti, jakost i probavu. Osim toga je izvrsni liķeur za želudac, odnosno želudačno vino i nema nikakve škodljive posljedice. Zdravi i bolesni mogu za poboljšanje zdravlja upotrebljavati Nectar djeluje kod probave i proizvodnje pravilnije sokova.

Preporuča se osobito za one

Dra. Engel'schen Nectar

koji žele imati podpuno zdrav želudac. Nectar je izvrsno sredstvo protiv želudačnom kataru, grće-vine, boli i slaboj probavi ili sluzi. Isto tako NECTAR odstranjuje zaćpljenje, ukoćenos, koliku i sračnu kucavicu, a daje mnogo bolju miroćnu, tek i ugodno spavanje, doćim bezanicu, glavobolju i nervoznost unistava. Usled svoga djelovanja, NECTAR na daleko uživa dobar glas, NECTAR djeluje da si krjepak i veselo.

NECTAR se dobiva u bocama za 3 i 4 K u liķarnama Sinja, Šibenika, Skradina, Drušća, Tiesna, Biograda na moru, Vrilike, Knina, Zadra, Benkova, Kaštelstog, Spljta te u svim većim i manjim mjestima Dalmacije i u cijeloj Austro-Ugarskoj.

Čuvajte se patvorenja!

Zahtjevajte samo izključivo

Dra. Engel'schen Nectar!

Naj NECTAR nije nikakova tajna. Sadržina mu je: Sameo 300, vriedna kista 100, malina 100, crvena vino 100, sak de jagoda 100, sak od tretanja 200, stolisnik 30, šumak jagoda 30, pelina 30, koromać, anis, odstropero i drugo korjenje po 10, pe-miesano sve akup.

LJEPOTA!

Postizava se kroz uporabu

AACHENER-THERMALOVOG SAPUNA

koji je ujedno najbolje sredstvo za očuvanje proti kožnoj bolesti

DOBIVA SE U BRIJAČNICI V. M. ŠKUBANJA - ŠIBENIK

PRIJE UPORABE

POSLE UPORABE

HRVATSKA VJERESIJSKA BANKA

:: PODRUŽNICA ŠIBENIK ::

Centralka DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
DIONIČKA GLAVNICA 2.000.000 K
PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČCI 250.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULOŽKE NA KNJIŽICE U KONTU KURENTU
I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE, OBAVLJA
INKASO, POHRANJUJE I UPRAVLJA V. NEDNINE. DE-
VIZE SE PREUZIMLJU NAJKULANTNIJE. IZPLATE NA
SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBAVLJAJU SE
BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE.

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERET-
NICE, ZALOŽNICE, SREĆKE, VALUTE, KUPONE.
PRODAJA SREĆAKA NA OBROČNO ODPLAĆIVANJE.
OSJEGURANJE PROTIV GUBITKU ŽRIEBANJA. REVI-
ZIJA SREĆAKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA BEZPLAT-
NO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA.

Velika tvornica voštanih svieća na paru Vladimir Kulić - Šibenik

Preporuča svoje proizvode p. n. gg. župnicima, crkvinarstvima
i bratovštinama.

Nagrađena prvorazrednom diplomom i zlatnom medaljom
na rimskoj izložbi poljodjelstva i obrtnih proizvoda.

Hrvati! Pomozite „Družbu sv. Ćirila i Metoda“!

TVORNICA PAPIRNATIH VREĆICA

- ANTE ZORIĆ — ŠIBENIK — (DALMACIJA) -

Tvornica je uređena sa svim potrebnim strojevima
Izrađuje vrećice u svim veličinama i u svim bojama.
Ovo je prvo i jedino domaće poduzeće ove vrste.
Ciene su vrlo umjerene, te domaći potrošaoci ne će
imati razloga, da pored domaćeg poduzeća služe.
se iz vana.

- - NARUČBE SE IZVRŠUJU VRLO BRZO I TOČNO. - -

Velika tvornica tjestenine i mlinice za raznu hranu.

Pomoću najmodernijeg motora
proizvadjaju svake vrsti ovog
jestiva od najboljeg marsejskog
griza kao i od dobrog i najfinijega
pšeničnoga brašna.

**Tvrđka Ivan Šupuk i brat
Šibenik**

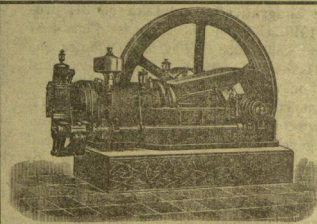
NAJBOLJI NAMJEŠTAJI SNAGE

Kao što su motori na plin (gas), benzin, žestu, kameno i sirovo ulje, na mršavi plin,
za obrt.-poljodjelske i električne namještaje snage proizvadjaju

Dražđjanska tvornica - - motora na plin - -

(A. G. Dresdner Gasmotoren-Fabrik)

Tražite cjenike i proračune badava.
Dopisivanje hrvatski, talijanski, njemački i
slovenski.

Isključivo glavno predstavništvo, kamo valja upravititi sve upite:

EMANUEL i OSKAR KRAUS

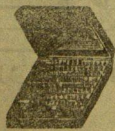
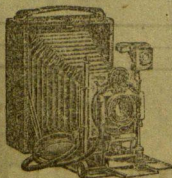
Tehnička poslovica TRST, Via San Nicolo 2/c.

Knjižara i papirnica

Jvana Grimani-a - Šibenik

preporuča p. n. obćinstvu svoj veliki izbor hrvatskih, njemačkih, talijanskih i
francuzkih knjiga, romana, slovnica, rječnika, onda pisacih sprava, trgovačkih knjiga,
uredovnog papira, elegantnih listova za pisma i razglednica. Prima predplate na sve
hrvatske i strane časopise uz originalnu cijenu sa fačnim i brzim dostavljanjem
u kuću — Velika zalihna svakovrstnih teplotjera, cviker-naočala od najbolje vrsti
leća u svim gradacijama.

Vanjske naručbe obavlja kretom pošte.

Skladište fotografskih aparata i svih nuzgednih potrebstina. — Preuzimlje naručbe
svakovrstnih pečata od kaučuka i kovine. — Skladište najboljih i najjeftinijih
šivaćih strojeva „Singer“ najnovijih sistema.

HRVATSKA TISKARA

(Dr. KRSTELJ i drug - ŠIBENIK)

IZRADJUJE SVE TISKARSKE PO-
SLOVE VRLO UKUSNO, A UZ NAJ-
UMJERENIJE CIENE.